

med šest podpredsednikov, kaže, kako veliko preštimanje uživa naš savezni kancelar u stranjkih državah. Za predsednika spravišča Društva narodov odbran je delegat Danske ministar Zahle.

Akopro, kot smo rekli, nij nijednoga pitanja na dnevnom redu spravišča Društva narodov, ko bi direktno s puta išlo Austriji, vendar ima savezni kancelar onde dost posla. Onde ima namre priliki sastati se s državnički stranjkih držav i s njimi se dogovarati od dvih važnih pitanjev, ka interesiraju Austriju. To je pitanje kredita, za koga je Austrija počela jur pred leto dan peljati pogadjanja, ali još uvek ga nij dostala, i onda pitanje priključenja Austrije k Nijmskoj. Poznato je, da su prilikom pevačkih svečanosti u juliju o. l. u Beču bile manifestacije za združenje Austrije i Nijmske. Kako smo to i mi nek kratko zapisali, su te manifestacije u nekih državah uzrokovale veliku zlovolju, osebuju u Francuskoj, Českoslovačkoj, Poljskoj pak Belgiji. I Italija ter Engleska to ne bi vidile rado. Austrija je kroz novine mogla doznati, da joj one države, ke imaju pri udiljenju kredita takaj mnogo govori, to zamiraju, a zbog interesiranja Austrije za zuznotirolske prilike je Italija otvoreno stupila proti udiljenju kredita Austriji, dokle savezni kancelar nij dal Mussoliniju izjavu, ka je s državnoga gledišća potpuno u uredbi, ali je vendar s nacionalnoga gledišća uzrokovala u Tirolu žalost i protest.

Savezni kancelar dr. Seipel je pohodio francuskoga ministra Brianda i ostal s njim prik ure u razgovoru. Od ovoga razgovora nij niži jedan niži drugi ministar dal nikakove izjave novinara. Spodobno onomu, kad je Stresemann bil kod Poincareu u Parizu. Misli se — tako pišu jedne bečanske novine — da je Briand opomenul dr. Seipela, da se odsudjuju austrijske manifestacije za pridruženje k Nijmskoj. Morebit je govoril i od toga, kakove posledice bi nastavak tih manifestacij mogal imati.

Dr. Seipel će se još i s drugimi državnički, med njimi i s nijmskim ministarpredsednikom Müller-Frankenom sastati.

POLITIČKI PREGLED

Francuska. Med Francuskom i Engleskom je sklopljen savez, nova antanta, polag koga bi obadvi države u boju složno zahajale i se jedna drugu potpirale. Udružene države severne Amerike mislu, da je ova pogodba uprta suprot njih, i ne čedu ovu pogodbu spoznati za dobru, tako da neki mislu, da zbog toga ta pogodba ne će imati valjanosti. Na papiru, morebiti, ne će valjati, ali u činjenju će se vendar vršiti ono, ča su se te dvi države med sobom pogodile. I Italija je zbog te pogodbe jako uznemirena, ar ju niži Francuska niži Engleska nisu pozvale, da bi i ona potpisala tu pogodbu. Italija opet misli, da hočedu Francuska i Engleska sebi

razdiliti oblast na Sridnjozemskom morju, pri čemu bi Francuska dostala glavnu oblast na zapadnom delu, a Engleska na istočnom. Italija se zavoli toga hoće približiti Španjolskoj, ka je takaj od Engleske i Francuske zanemarena. Naravno, da prijateljstvo Španjolske ne more nadomestiti prijateljstvo Engleske, ka je Italiju kroz 60 let neprestano potpirala. Italija ali danas veli, da ne će za Francuskom i Engleskom bižati kot za nepar metana draga.

Albanija. Albanija je nastala kraljevstvo. Odobrila si je dosadašnjega predsednika republike Ahmed beg-Zogua za kralja, i on će se zvati Zogu I. Prez markakove dvojbe je, da je ovo proglašenje kraljevstva i odobravanje Zogua za kralja potribovala i izvršila Italija. Pisali smo jur večkrat od ovoga, i to zalo, ča to nij jedno pitanje ili pripetanje, ko bi s puta išlo samo Albaniji ili Italiji, nego ide celoj Europi. Ovde se namre goda, da je Italija mirnim putem, prez boja, zaposela Albaniju. Akopro vanjski izgleda, kot da bi bilo stanovništvo Albanije dobrovoljno proglasilo državu za kraljevstvo, vendar je iz telegramov, ke je Zogu po svojem korunenju izminil s talijanskim kraljem i Mussolinijem očividuće, da ga je talijanska vlada s vsmi sredstvi potpirala, da je dospil na tron. Ta tron, ki se zdiže nad glavami od prilike jednoga milijona stanovnikov, sam po sebi sigurno nij jak važan i znamenit, nego važnost dostaje samo od toga, ča je s tim u Albaniji zapravo prestala vladati domača albanska vlada, nego vlada jedan namešćenik talijanske vlade. S Albanijom ada vlada Italija. To ima naravno za europski položaj čisto drugu važnost. To se je pokazalo i pri korunenju Zogua, ar mu je samo talijanski poslanik čestital u ime svoje vlade, dočim zastupniki svih drugih držav toga još nisu učinili, nego velu, da čedu to učinili stoper onda, kad susedske države za dobro spoznaju preminjenje vlade u Albaniji. Jugoslavija je protestirala proti naslovu kralja Zogua, ki se je nazval „kralj svih Albancev“, pokidob stanuje i u Jugoslaviji Albancev. Ako se on bude zval „kralj Albanije“, onda nima ništaž proti tomu. Zapadno-europske države takaj rado ne gledaju ovo širenje Italije, ar englesko-francuski interesi se na Balkanu križaju s talijanskimi. More se pripetiti, da niži ovo kraljevstvo ne bude imalo dužjega žitka, nego li ga je imala kneževina princa Wieda, ka je u Albaniji bila postavna tisk pred bojem, a durala je kumaj leto dan.

DOMAĆI GLASI

Celjansko shodišće. Još se nij nijedno leto spravilo u Celju toliko Hrvatov kot letos. Došli su u istoj dobi u Celje Hrvati iz svih krajin Gradišća i iz Ugarske. Na ovo shodišće došlo je pod peljanjem g. farnika Meršića prik 900 hodočasni-

kov, kakova množina se još dosle nigdar nij onde spravila i to iz 35 sel, med ovimi i 9 ugarsko-hrvatskih sel. Kot zlamenje vseopćega duševnoga stališa Hrvatsva more valjati okolnost, da je bilo med shodiščani okolo 400 mužev i junakov, pak okolo 250 divojak, ke su krasno vršile ophod okolo crkve, ki je ovput okrojil vsu veliku crkvu. I junačka društva iz Uzlopa i Pajngerta su bila zastupana u lipom broju, a trajštofsko junačko društvo došlo je još i svojom zastavom. Zbog zanimljivosti donest ćemo ovput i popis sel, i koliko ljudih je bilo iz pojedinoga sela na shodišću: Prisika i Zidan skupa 148, Veliki Borištof 72, Mali Borištof 34, Suševo 7, Gerištof 2, Frakanava 47, Filež 33, Menovo 39, Kerestur 5, Kalištof 1, Dolnja Pulja, Pervane i Mučindrof vse skupa 22, Koljnof 42, Vorištan (vel. selo) 1, Pajngert 49, Rasporak 5, Klimpuh 31, Cindrof 28, Cogerštof 14, Vulkaproderštof 19, Stikapron 3, Trajštof 62, Uzlop 42, Pandrof 21, Novo Selo 12, Lajta 9, Belo Selo 23, Geca 5, Hrvatski Jandrof 10, Čunovo 1, Bizonja 10, Hrvatska Kemlja 7, Nova Gora 21, Pinkovac 9, Veliki Medvež 5. Najbolje su ada bila zastupana sela Prisika-Zidan, Veliki Borištof, Trajštof, Pajngert, Frakanava, Koljnof i Uzlop. Radostna okolnost za shodiščane i znamenitost shodišća je bila, da su na njoj delzimali kot prodikač i spovidnik otac Bela Vlašić, misionar hrvatskoga našega naroda. Prodike su još držali gg. farniki Wolf iz Lajte, Meršić iz Pajngerta i Horvath iz Nove Gore. Bilo je s nami 7 hrvatskih duhovnikov, ki su nam držali u Celji božje službe. Moramo se spomenuti i iz našega skrbnoga reditelja Franca Miletića iz Velikoga Borištofa, ki je bil hodočasnikom pri putovanju i u Celju u mnogom na pomoć i peljal je blizu 300 peršon iz Celja na brig k sv. Ani.

Zač i kako bi morali pojedini rodoljubi i društva potpirati hrvatsku štampu?

(Završetak.)

Drugo važno pitanje je, kako bi mogla pojedina društva potpirati „Hrvatske Novine“ ili kašnje pak „Hrvatsku Štampu“?

A su zaista dužna društva, da potpiraju spomenuta sredstva: „Hrvatske Novine“ ili „Hrvatsku Štampu“? „Zahvalno srce, dobro srce!“ Na temelju ove poslovice i polag duha, ki vlada u njih, da. Ko društvo — bilo to pjevačko ili junačko, mlikarno ili gospodarsveno — bi moglo tajati, da ga „Hrvatske Novine“ nisu potpirale? Ko društvo zmed ovih bi moglo imati tako hladno i kamenito srce, da na hrvatske — kulturne cilje kakov maleni aldov donesti ne bi hotilo? Kad si pomislimo, da su tako naša društva „Hrvatske Novine“ lipo potpirale, da su od svakoga društva u društvenom vistiknu tako obširne višti, članke, zapisnike i hvale (sednice i blagoslavljanja zastavov) donesle prez toga, da bi jedan jedini gro-

Onda obviye polako Mirka svoje ruke okolo glave Lize i ju pritisne k sebi; zatim nagne turobni obraz na mehke smedjaste vlase i reče nek tiho: „Težak je...“

„Ča? Ko?“

„Rastanak. Kad je prošal Karlo, sam morala pomagat tebi, Liza; i zato sam vse lahko podnosila. Ali sada je konac, već ga ne ču viditi. Znaš, na nutri čutila sam uvek s njim, ali sada već ne morem. Moram ostati nasami!“

Liza razviye se iz zagrljaja Mirkinoga, i ju privine bliže k sebi.

„Znam, da ti je teško Mirka, ali te ne razumim! Ako ti je tako drag, zač si onda načinila konac!“

„Ar se drugačije ne da.“

Mirka okrene glavu. Ali Liza nij mirovala: „Nu, povij mi, zač si to učinila. Znam, da ga ljubiš, a on tebe. Ča vas razlučuje?“

„Gorko, gorko je!“

„Je znamda otac...?“

„Ne!“

„Ali zato, ča je naranjen?“

„Ne! To ne bi bilo lipo od mene!“

„No onda ča je?“

Mirka popade Lizu za ruku.

„Nije morebit vridan ljubavi?“

„Tako je. Dal je rič jednoj drugoj pak ju ne drži!“

„Toga skoro ne verujem! A ka je to, ju poznaj?“

„Jedna plemenita divojčica iz varoša, kade se nek prosili bili, dokle druge novine za ovakove je učil.“

„A zač je to učinil? Zač ju je ostavil?“

„Od toga se nisam pominala s njim nikada. On ne zna, da sam to dočula!“

Liza razgleda se jedan čas u vrt. Po tom opet reče: „To nij pravo. Tako ne smimo suditi. Znam, da imaš to pravo, ako polag tvoje bitnosti sudiš, ali su muži drugačiji nego smo mi, zato ne smiš...“

Hitro joj presiče rič Mirka: „Ti me krivo razumiš. Ne zbog njega se turobim, nego zbog nje, ka ga ljubi i tako, da ne more živiti prez njega!“

„Odakle to znaš?“

„Napisala je teštamenat i ga dala našem notaru. Od nje nemer nisam čula, ali za to znam sigurno. Prepisala mu je vse nje imanje.“

„Ovo si si naredno kade stala? To tu ne more biti istina.“

„A bome, to je tako, kot ti velim. Na dan njegove poruke će mu se isplatiti!“

„No ovoga već ne razumim, Mirka.“

„Kad se Karlo oženi, će mu se imanje naprik dat.“

„Ali onda bi tu morala ona prlje umrit.“

„Ravno to je najstrahovitije, Liza, ona si kani ča učinit.“

Liza se hitro podigne: „Mirka, toga ne će učinit nigdor, ki je pri pravog pameti, toga ne verujem.“

„Oh, kad bi ju bila ti vidila...“

„A ti si ju vidila?“

„Da, bila je ovde!“

„Ti je ona ovo vse povidala?“

„Ne! Sedi se Liza! Ona je lipo, pametna divojčica, za mnogo pametnija nego li mi. Bila je u inozemstvu i govori tudje jezike. I ona učinila je nešto, ča je mnogo za takovu divojčicu. Izjavila je, da je nje imanje njegovu, da ne treba od toga već ništa, ter je stupila u službu. Zato s mislim, da će si ča i učinit.“

„A odakle znaš ovo ovako točno?“

„Od ljudih, kim se da verovat.“

„Meni je ovo vse jako nerazumljivo, nepopadljivo, pak moram malo misliti prik vsega ovoga.“

Mirka reče joj mirno: „To sam i ja. Stovkrat, tisućkrat! Znaš, kad bi ju ti poznala, ja nisam tako lipo, nisam tako pametna, a pak je bogata; on hlepiti će kašnje sigurno za njom. Kad bi vsega drugoga ne bi bilo, nek ovo samo jur i onda... ne, ne morem drugačije, moram ostat sama.“

Kratak čas, sidile su još mirno. Zatim pita Liza nek poluglasno: „Ljubiš li Karla još vsenek?“

„Bog mi budi svidik.“

Visoko u zraku kretal se je jedan letač. Peljal ga je skusen človik; za njim je sidil i Karlo Lambert. Iskusili su mašin, ar će se drugi dan naprik dati vojsci.

(Nastavak sledi.)